Dosarul nr. 4r-837/24 Judecătoria Hâncești (sediul Ialoveni)
4-23180494-02-4r-20022024 Judecător Svetlana BUBUIOC

D E C I Z I E
în numele Legii

06 noiembrie 2024

mun.Chişinău

COLEGIUL PENAL AL CURŢII DE APEL CHIŞINĂU
Având în componența sa:
Președintele ședinței: Oxana ROBU
Judecători: Vitalie BUDECI și Vladislav SCHIBIN

a examinat în ordine de recurs, fără prezența părților, recursul declarat de agentul constatator Ion BOTNARIUC împotriva Hotărârii Judecătoriei Hâncești (sediul Ialoveni) nr.4-218/2023 din 30 ianuarie 2024, în cauza contravențională intentată prin procesul verbal cu privire la contravenție nr. 030241 din 16 decembrie 2023 în privința lui **LECA Ivan** în temeiul art. 128 alin.(2) Cod contravențional.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:
în procedura instanței de fond, din 18.12.2023 până la 30.01.2024;
în Curtea de Apel Chișinău, din 20.02.2024 până la 10.07.2024 (în procedura judecătorului Ion SECRIERU) din 10.07.2024 până la 06.11.2024 (în procedura judecătorului Vitalie BUDECI);
Procedura de notificare a părților a fost executată.

Verificând legalitatea Hotărârii atacate, pe baza materialelor din dosar, în contextul motivelor invocate de recurent, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău,

A C O N S T A T A T :

1. În baza procesului-verbal cu privire la contravenție nr.030241 din 16 decembrie 2023, acțiunile lui LECA Ivan au fost încadrate de agentul constatator, inspectorul Superior de Stat al Mediului, Ion BOTNARIUC în baza art.128 alin.(2) Cod contravențional, exprimate prin faptul că, la data de 16.12.2023 în jurul orelor 08:45, a fost depistat în timp ce se deplasa prin fondul productiv cinegetic cu arma de vânătoare montată, încărcată și gata pentru aplicare, în preajma sat. ***** r-ul Ialoveni. La observarea inspectorilor, LECA Ivan a încercat să fugă și a ascuns arma în tufiș. Arma era încărcată cu un cartuș ***** gr. În urma verificărilor s-a depistat că arma de model I*****îi aparține legal lui LECA Ivan, însă ultimul nu deține carnet de vânător și nu este membru al unei societăți de vânători, prin ce a comis o contravenție prevăzută de art. 128 alin.(2) Cod Contravențional.

Procesul contravențional, pornit în privința lui LECA Ivan în săvârșirea contravenției prevăzute de art. 128 alin.(2) Cod Contravențional, a fost remis de către agentul constatator

spre examinare, instanței de judecată conform competenței prevăzute de art. 395 Cod Contravențional.

2. *Prin Hotărârea Judecătoriei Hâncești (sediul Ialoveni) nr.4-218/2023 din 30 ianuarie 2024,* s-a declarat nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenție seria 030241 din 16 decembrie 2023 întocmit în privința lui LECA Ivan, născut la *****, domiciliat în r-ul *****, sat. ***** cu încetarea procesului contravențional.

3. *Nefiind de acord cu Hotărârea instanței de fond, agentul constatator din cadrul Inspectoratului pentru Protecția Mediului, Ion BOTNARIUC a declarat recurs* în termenul legal, prin care solicită admiterea recursului, casarea Hotărârii Judecătoriei Hâncești (sediul Ialoveni) nr.4-218/2023 din 30 ianuarie 2024, prin care să fie dispus, rejudecarea cauzei în instanța de fond în alt complet de judecată.

În motivarea recursului agentul constatator a menționat că, la examinarea cauzei instanța eronat a constatat că procesul-verbal cu privire la contravenție a fost perfectat contrar prevederilor art. 443 alin.(1) lit. d), or consideră că acesta corespunde întru totul exigențelor stabilite de articolul menționat supra.

De asemenea, a mai menționat că instanța de judecată urma să examineze cauza contravențională și să se expună asupra amenzii și a confiscării speciale, însă ultima s-a limitat doar la invocarea unor aspecte neîntemeiate ce țin de întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție și asupra încadrării juridice a faptei, fapt prin care a exonerat de răspundere persoana, încurajând astfel comiterea de noi contravenții.

Totodată, în conformitate cu Hotărârea nr. 32 din 29.11.2018 privind excepția de neconstituționalitate a articolelor 445 şi 461 din Codul contravențional (nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenție): instanțele de judecată trebuie să constate, în fiecare caz particular, dacă lipsa unei mențiuni în procesul-verbal nu poate fi înlăturată decât prin anularea procesului-verbal de constatare a contravenției sau dacă aceasta poate fi acoperită (confirmată) de către instanța de judecată, considerăm că instanța nu a încercat sub nici o formă a elucida această problemă dar a recurs prioritar la anularea procesului verbal contravențional.

A invocat că la întocmirea procesului verbal cu privire la contravenție a respectat normele procesuale și materiale, a prezentat probe acumulate în cadrul dosarului contravențional intentat împotriva cet. LECA Ivan.

4. ***Procedura de notificare a părților a fost executată.***

În conformitate cu art. 3 alin.(1) Cod de Procedură Penală, în desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească.

În conform art.471 alin.(1) alin.(1) Cod Contravențional, recursul se judecă de un complet din 3 judecători, fără prezența părților.

La judecarea recursului, Colegiul Penal reieșind din modificările operate prin Legea nr. 245 din 31.07.2023 „pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală și a Codului contravențional”, în vigoare din 22.08.2023), în temeiul art. 447 alin.(1), (2) Cod de Procedură Penală (în redacția Legii nr. 245 din 31.07.2023 „pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală și a Codului contravențional”, în vigoare din 22.08.2023), Colegiul Penal a dispus examinarea cauzei

penale în ordine de recurs, în lipsa părților, fiindu-le comunicat acestora despre data, ora și locul examinării cauzei penale și cu acordarea dreptului depunerii referinței.

Fiind notificate de către instanța de recurs părțile la proces, în conformitate cu art.471 alin.(2) Cod Contravențional, agentul constatator, și contravenientul au fost înștiințați legal despre data examinării recursului și despre faptul că sunt în drept să depună prin intermediul Secției monitorizare și relații publice a Curții de Apel Chișinău, referințe, completări la cererea de recurs, sau alte cereri/demersuri, însă acestea trebuie să parvină la instanța de recurs, cu cel puțin 1 (una) zile înainte de data ședinței de judecată. Deci, cauza contravențională se va examina în lipsa părților în procedură scrisă.

5. *Deliberând asupra motivelor invocate în recurs, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, pe baza probelor administrate și cercetate de prima instanță, Colegiul penal ajunge la concluzia de a respinge ca fiind nefondat recursul declarat de agentul constatator din cadrul Inspectoratului pentru Protecția Mediului, Ion BOTNARIUC împotriva Hotărârii Judecătoriei Hîncești (sediul Ialoveni) nr.4-218/2023 din 30 ianuarie 2024, din considerentele ce succed.*

În conformitate cu prevederile art.473 alin.(1) pct.1) lit. c) Cod contravențional, după examinarea recursului, instanța de recurs *respinge recursul și menține hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat.*

Instanța de recurs relevă că, domeniul contravențional a fost asimilat „acuzațiilor în materie penală", în înțelesul european autonom al art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Analizând situația de fapt a cauzelor *Ziliberberg contra Moldovei, hotărâre din 01.02.2005, §35 și Anghel contra României, hotărâre din 04.10.2007, §52*, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că în aceste spețe predomină elementele care sugerează că a fost vorba de acuzații penale. Astfel, în materie contravențională au fost recunoscute garanțiile procedurale specifice materiei penale, printre care și prezumția de nevinovăție, prevăzută de art.6 §2 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

În corespundere cu prevederile art. 7 din Codul contravențional, persoana poate fi sancționată numai pentru contravenția în a cărei privință este dovedită vinovăția sa, cu respectarea nomelor prezentului cod.

Conform prevederilor art.8 alin.(2) Codul Contravențional, este supusă răspunderii contravenționale numai persoana care a săvârșit cu intenție sau din imprudență o faptă prevăzută de legea contravențională.

În temeiul prevederilor art. 10 Codul Contravențional al RM, constituie contravenție fapta - acțiunea sau inacțiunea - ilicită, cu un grad de pericol social mai redus decât infracțiunea, săvârșita cu vinovăție, care atentează la valorile sociale ocrotite de lege, este prevăzută de prezentul cod și este pasibilă de sancțiune contravențională.

În temeiul art. 375 alin.(1) din Codul contravențional, persoana acuzată de săvârșirea unei contravenții se consideră nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu este dovedită în modul prevăzut de prezentul cod.

În corespundere cu prevederile art.440 alin.(1) Cod Contravențional, constatarea faptei contravenționale înseamnă activitatea, desfășurată de agentul constatator, de colectare și de administrare a probelor privind existența contravenției, de încheiere a procesului-verbal cu

privire la contravenție, de aplicare a sancțiunii contravenționale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcționarului abilitat să examineze cauza contravențională, din cadrul autorității din care face parte agentul constatator, în instanța de judecată sau în alt organ spre soluționare.

Conform prevederilor art.442 alin.(1) Cod Contravențional, procesul-verbal cu privire la contravenție este un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale şi a probelor acumulate, în prezența făptuitorului sau în absența lui.

Astfel, calificarea faptei constituie stabilirea caracterului acesteia, încadrarea în textul de lege care o prevede şi o sancționează şi determinarea în fapta comisă, a condițiilor cerute de norma de incriminare pentru existenta acestei fapte.

Dispoziția art. 425 alin.(1)-(5) din Codul contravențional prescrie că, probele sunt elemente de fapt, dobândite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenței sau inexistenței contravenției, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției şi la cunoaşterea altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei. În calitate de probe se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: procesul-verbal cu privire la contravenție, procesul-verbal de ridicare a obiectelor şi documentelor, procesul-verbal de percheziție, procesul-verbal privind cercetarea la fața locului, procesele-verbale privind alte acțiuni procesuale efectuate în conformitate cu prezentul cod, explicațiile persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional, declarațiile victimei, ale martorilor, înscrisurile, înregistrările audio sau video, fotografiile, corpurile delicte, obiectele şi documentele ridicate, constatările tehnico-ştiinţifice şi medico-legale, raportul de expertiză. Aprecierea probelor se face de persoana competentă să soluționeze cauza contravențională, potrivit convingerii sale pe care şia format-o cercetând toate probele administrate în raport cu circumstanțele constatate ale cauzei şi călăuzindu-se de lege. Nici o probă nu are valoare prestabilită. Sunt admisibile probele pertinente, concludente şi utile, administrate în conformitate cu prezentul cod.

Este de menționat că, la judecarea cauzei instanța de fond a ținut cont de cerințele art.458 Cod contravențional, care prevede că, la examinarea cauzei contravenționale instanța de judecată este obligată să determine caracterul veridic al contravenției imputate, existența cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei, vinovăția persoanei precum și alte circumstanțe ce au importanță la examinarea cauzei, adică să examineze cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv cu respectarea dreptului la un proces echitabil și la apărare.

6. În fapt, potrivit materialelor cauzei Colegiul penal reține că, în baza procesului-verbal cu privire la contravenție nr.030241 din 16 decembrie 2023, acțiunile lui LECA Ivan au fost încadrate de agentul constatator, inspectorul Superior de Stat al Mediului, Ion BOTNARIUC în baza art.128 alin.(2) Cod contravențional, exprimate prin faptul că, la data de 16.12.2023 în jurul orelor 08:45, a fost depistat în timp ce se deplasa prin fondul productiv cinegetic cu arma de vânătoare montată, încărcată și gata pentru aplicare, în preajma sat. ***** r-ul *****. La observarea inspectorilor, LECA Ivan a încercat să fugă și a ascuns arma în tufiș. Arma era încărcată cu un cartuș ***** gr. În urma verificărilor s-a depistat că arma de model I*****îi aparține legal lui LECA Ivan, însă ultimul nu deține carnet de

vânător și nu este membru al unei societăți de vânători, prin ce a comis o contravenție prevăzută de art. 128 alin.(2) Cod Contravențional..

Procesul-verbal de constatare a contravenției a fost întocmit pe 16 decembrie 2023, în prezența persoanei în privința căreia a fost întocmit procesul contravențional LECA Ivan.

7. Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe, Colegiul Penal conchide, că recurentul nu a prezentat instanței de recurs careva argumente și probe prin care s-ar dovedi netemeinicia și ilegalitatea soluției adoptate de prima instanță, din care considerente va respinge ca nefondat recursul declarat în prezenta cauză, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

Așadar, Colegiul relevă că, pentru respectarea garanțiilor procedurale specifice în materie penală în ceea ce privește dreptul la un proces echitabil, printre care şi prezumția de nevinovăție, prevăzută de art. 6 § 2 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, instanța de judecată verifică legalitatea şi temeinicia procesului verbal cu privire la contravenție şi sancțiunea aplicată.

Cu referire la legalitatea procesului-verbal cu privire la contravenție, analizând cuprinsul acestuia prin raportare la cerințele prevăzute de lege sub sancțiunea nulității absolute, Colegiul penal constată că dispozițiile legale în materie nu au fost respectate. Astfel, procesul-verbal nu cuprinde toate mențiunile prevăzute de art. 443 și art. 445 din Codul contravențional.

În conformitate cu art. 442 alin.(1) Cod contravențional, procesul-verbal cu privire la contravenție este un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale şi a probelor acumulate, în prezența făptuitorului sau în absența lui.

În temeiul art. 441 alin.(1) Cod contravențional, procesul contravențional nu poate fi pornit, iar dacă a fost pornit, nu poate fi efectuat şi va fi încetat în cazurile în care: a) nu există faptul contravenției.

Consecvent la cele expuse instanța de recurs statuează că conform art.443 alin.(1) din Codul contravențional, procesul-verbal cu privire la contravenție va cuprinde data (ziua, luna, anul) şi locul încheierii; calitatea, numele şi prenumele agentului constatator, denumirea autorității pe care o reprezintă; numele, prenumele, domiciliul, ocupația contravenientului, datele din buletinul lui de identitate, iar în cazul persoanei juridice, denumirea, sediul, codul ei fiscal, datele persoanei fizice care o reprezintă; fapta contravențională, locul şi timpul săvârșirii ei, circumstanțele cauzei care au importanță pentru stabilirea faptelor şi consecințelor lor juridice, evaluarea eventualelor pagube cauzate de contravenție; încadrarea juridică a faptei, norma materială contravențională şi indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenitei; aducerea la cunoștința contravenientului şi a victimei a drepturilor şi obligațiilor lor prevăzute la art.384 şi 387; obiecțiile şi probele pe care contravenientul le aduce în apărarea sa, precum şi obiecțiile şi probele victimei.

Legiuitorul la art. 445 alin.(1) Cod contravențional a legiferat în mod expres consecința nulității absolute, care intervine în mod imperativ, prin efectul legii, și care urmează a fi aplicată de instanța de judecată, în cazul neconsemnării în procesul verbal cu privire la contravenție a mențiunilor privind numele, prenumele şi funcția agentului constatator,

numele, prenumele, data (ziua, luna, anul) întocmirii procesului verbal, seria şi numărul actului de identitate şi numărul de identificare personal (IDNP) sau datele de identificare din buletinul de identitate provizoriu ale făptuitorului care renunță la numărul de identificare personal şi la evidența automatizată în Registrul de stat al populației, iar în cazul persoanei juridice – lipsa denumirii şi a sediului acesteia, ***a circumstanțelor comiterii şi încadrării juridice a faptei contravenționale săvârșite*** şi a datei comiterii acesteia, a semnăturii agentului constatator sau a martorului asistent, în cazul refuzului contravenientului de a semna.

Instanța reiterează faptul că, prezumția de legalitate a procesului-verbal cu privire la contravenție, a fost supusă atenției Curții Europene a Drepturilor Omului (cauza Anghel contra României din 04 octombrie 2007), cauză în care Curtea, prin hotărârea din data de 4 octombrie 2007, își exprimă în mod foarte clar punctul de vedere cu privire la acest aspect. Curtea este de părere că, dacă scoaterea contravenției în afara legii penale nu ridică probleme în sine, nerespectarea garanțiilor fundamentale, printre care și prezumția de nevinovăție, care protejează cetățenii împotriva unor posibile abuzuri din partea autorităților, reprezintă un aspect ce trebuie examinat în temeiul articolului 6 din convenție. Reiterând importanța, în cadrul unei proceduri ce poate fi calificată drept „penală", a unei astfel de garanții, destinată să restabilească echilibrul dintre presupușii autori ai faptelor ilegale și autoritățile chemate să îi urmărească şi pedepsească, Curtea consideră că asemenea cazuri urmează a fi judecate echitabil, după cum prevede art. 6 din CEDO.

8. Colegiul relevă că, conform art. 443 alin.(1) lit. d), e) Cod contravențional, procesul-verbal cu privire la contravenție va cuprinde fapta contravențională, locul şi timpul săvârșirii ei, circumstanțele cauzei care au importanță pentru stabilirea faptelor şi consecințelor lor juridice, evaluarea eventualelor pagube cauzate de contravenție, încadrarea juridică a faptei, norma materială contravențională şi indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenției.

Astfel, prevederile art. 128 alin. (2) Cod contravențional prevede răspunderea contravențională pentru: *vânătoarea fără autorizație (licență), fără carnet de vânător sau fără permis de deținere sau port și folosire a armei de vânătoare, depășirea normelor stabilite de recoltare a vânatului, precum şi vânătoarea în locurile interzise şi în perioadele de prohibiție, folosirea armelor, uneltelor şi metodelor interzise.*

Însă, cercetând minuțios procesul-verbal cu privire la contravenție, se observă indicarea la compartimentul nr. 4- „Fapta contravențională" – *încălcarea prevederilor actelor normative privind protecția și folosirea mediului cinegetic*, fapta prevăzută de prevederile art. 128 alin. (1) Cod contravențional.

Colegiul remarcă că, procesul-verbal cu privire la contravenție seria/nr 030241 din 16 decembrie 2023, a fost întocmit cu încălcarea prevederilor art. 443 Cod contravențional. Or, în speța dată, acțiunile reținute de către agentul constatator în sarcina lui LECA Ion au fost încadrate juridic în baza alin.(2) art. 128 Cod contravențional, învinuirea formulată ultimului încadrându-se de fapt în limitele alin.(1) art. 128 Cod contravențional.

În atare circumstanțe, se constată faptul că învinuirea adusă de către agentul constatator lui LECA Ion poartă un caracter generic și abstract, descrierea insuficientă a faptelor acestuia

echivalând în sine cu lipsa descrierii, fapt ce atrage după sine nulitatea absolută a procesului-verbal cu privire la contravenție, în conformitate cu prevederile art. 445 Cod contravențional.

Colegiul Penal, prin prisma prevederilor ce guvernează spețа dedusă judecății, reiterează că, scopul legii contravenționale constă în apărarea drepturilor şi libertăților legitime ale persoanei, apărarea proprietății, ordinii publice, a altor valori ocrotite de lege, în soluționarea cauzelor contravenționale, precum şi în prevenirea săvârşirii de noi contravenții.

Sub aspectul legalității procesului-verbal, instanța de judecată denotă că, motivele de nulitate absolută a actului atacat pot fi invocate atât de părți, cât și din oficiu de către instanță întru asigurarea respectării principiului legalității și dreptății, consacrate expres în art. 5 și 7 din Codul contravențional.

Legea contravențională prevede redactarea procesului-verbal cu privire la contravenție într-o anumită formă „*ad validitatem*", cu respectarea tuturor prescripțiilor legale de fond și de formă, pentru încheierea sa valabilă, în scopul producerii efectelor juridice, pentru care a fost întocmit, iar în acest context, respectarea exigențelor legale prevăzute la art. 443 al Codului contravențional sunt impuse agentului constatator la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție prin prisma art. 445 al Codului contravențional.

Analizând conținutul procesului-verbal cu privire la contravenție cu seria/nr. 030241 din 16 decembrie 2023 Colegiul penal reține că deși este indicat la rubrica nr. 4 – fapta contravențională este indicat încălcarea prevederilor actelor normative privind protecția și folosirea mediului cinegetic, în conținutul procesului-verbal se atestă că agentul constatator nu a indicat indicii calificativi ai contravenției imputate lui LECA Ion, învinuirea adusă ultimului fiind una abstractă, astfel, Colegiul notează că agentul constatator nu s-a conformat dispozițiilor legale şi imperative ale art. 443 alin.(1) lit. d), e) din Codul contravențional,

În consecutivitate, instanța de recurs interpretează prevederile enunțate în modul că descrierea faptei trebuie făcută cu indicarea tuturor împrejurărilor, întrucât procesul-verbal cu privire la contravenție reprezintă unicul act probator al săvârşirii unei contravenții. El trebuie sa conțină toate elementele pe baza cărora să se poată cerceta de către instanța de judecată dacă s-a comis o asemenea faptă în realitate şi dacă poate opera în concret răspunderea contravențională a unei persoane. Prin lipsa unei descrieri corespunzătoare a faptei contravenționale, se aduce atingere prezumției de nevinovăție de care trebuie să beneficieze făptuitorul.

Astfel, în rubrica „fapta contravențională" nu au fost indicați indicii calificativi ai contravenției incriminate lui LECA Ion. Pentru respectarea condiției legalității procesului-verbal, agentul constatator urma să realizeze o descriere concretă a contravenției, cu specificarea acțiunii sau a inacțiunii făptuitorului şi a tuturor circumstanțelor de natură a-i conferi faptei acest caracter (f. d. 3).

Din conținutul procesului-verbal reiese faptul că procesul-verbal cu privire la contravenție întocmit în privința lui LECA Ion nu conține o descriere exactă a învinuirii aduse acestuia, nefiind indicați indicii calificativi ai faptei imputate ultimului. În acest sens, instanța de recurs notează că procesul-verbal cu privire la contravenție seria/nr. 030241 din 16 decembrie 2023 nu întrunește condițiile specificate în art. 443 alin.(1) lit. d), e) din Codul contravențional.

9. În subsidiar, în conformitate cu prevederile art. 445 alin.(2) din Codul contravențional, este statuat că alte încălcări ale art.443 sau ale altor norme imperative din prezentul cod, pot să ducă la nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenție, doar în cazul în care acestea afectează în mod esențial fondul cauzei.

Respectiv, conform art. 381 din Codul contravențional, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanței de judecată competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime, iar cu referire la probe, art. 425 alin.(6) lit. c) din același Cod, consacră că nu pot fi admise ca probe informațiile acumulate prin încălcarea esențială a drepturilor şi libertăților constituționale ale persoanei, inclusiv dreptul la apărare, iar conform alin.(2) din același articol coroborat cu prevederile art. 442 şi 443 din același cod, procesul verbal cu privire la contravenție reprezintă un mijloc de probă, prin care au fost stabilite anumite circumstanțe de fapt.

Având în vedere cele menționate, în contextul cărora partea apărării nu mai poate formula apărări de fapt și de drept cu privire la o faptă în privința căreia există deja o suspiciune de neautenticitate, prin nerespectarea exigențelor legale impuse prin art. 443 alin.(1) lit. d), e) şi 445 alin.(2) din Codul contravențional, care sunt norme cu referire la procedurale şi esențiale în prezentul caz, din acest considerent, nu se mai impune nici analiza de către instanță a altor motive de fapt invocate de către agentul constatator sau a probelor prezentate în argumentarea acuzării la cauza contravențională, precum şi a altor probe susținute de partea apărării în proces.

Respectiv Colegiul notează că potrivit art. 461 alin.(2) din Codul contravențional, procesul contravențional poate fi încetat și în alte cazuri decât cele prevăzute la alin.(1) din același articol, doar dacă se constată că lipsa unei mențiuni în procesul-verbal cu privire la contravenție afectează în mod esențial fondul cauzei și aceasta nu poate fi înlăturată de către instanța de judecată.

Examinând recursul declarat de către recurent în prezenta cauză, Colegiul Penal consideră, că argumentele acestuia nu pot constitui temei de casare a acesteia, mai mult decât atât, prima instanța destul de clar și cert a explicat recurentului aprecierea cu care instanța de recurs este absolut solidară și nu se va expune repetat.

10. La caz, Colegiul constată că determinând legalitatea întocmirii procesului-verbal cu privire la contravenție sub sancțiunea nulității absolute, Colegiul stabilește că acesta nu corespunde rigorilor stabilite de art. 443 Cod contravențional, or contrar normei *pre citate,* actul procedural a fost emis fără a fi realizată o descriere concretă a contravenției, cu specificarea acțiunii sau a inacțiunii făptuitorului şi a tuturor circumstanțelor de natură a-i conferi faptei acest caracter, iar asemenea încălcare nu poate fi înlăturată, decât prin declararea nulă a actului procedural, reieșind din prevederile art.443 alin.(1) lit. d), e) din Codul contravențional.

În același context, instanța de recurs concluzionează că agentul constatator, abilitat cu atribuții de constatare a faptei contravenționale și aplicare a sancțiunii, administrează orice probe prevăzute de lege, necesare în vederea verificării legalității și temeiniciei procesului-verbal. Din acest argument rezultă, că simpla constatare (uneori pretinsa constatare) a agentului constatator nu este suficientă pentru ca instanța să stabilească vinovăția unei persoane pe numele căreia s-a întocmit un proces-verbal cu privire la contravenție. În alți

termeni, atât timp cât asupra faptelor descrise în conținutul actului — neconfirmate prin alte mijloace de proba — pot plana o serie de dubii, instanța apreciază că își găsește aplicarea unui alt principiu de drept, și anume principiul *in dubio pro reo.*

Astfel, prezumția nevinovăției și exigența ca organul de urmărire penală să suporte sarcina de a dovedi acuzațiile este menționată explicit în articolul 6 § 2 din *CEDO și ține de noțiunea generală de proces echitabil în sensul articolului 6 § 1* (a se vedea, mutatis mutandis, Saunders versus Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de nord din 17 decembrie 1996, § 68). De asemenea, articolul 6 din CEDO garantează dreptul la un proces echitabil pentru a decide asupra drepturilor și obligațiilor cu caracter civil sau a temeiniciei oricărei acuzații penale.

La caz, Colegiul penal relevă că, nu rezistă criticii argumentul recurentului potrivit căruia hotărârea instanței de judecată se limitează la o expunere superficială și abstractă a aspectelor faptice ale cauzei, or se constată că instanța de judecată la examinarea cauzei a determinat caracterul veridic al contravenției imputate, existența cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei, vinovăția persoanei, precum și alte circumstanțe care au importanță pentru examinarea cauzei, adică a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, cu respectarea dreptului la un proces echitabil.

În această ordine de idei, Colegiul penal reține prezența la caz a condițiilor prevăzute de prevederile art.445 alin.(2) din Codul contravențional în sensul altor încălcări ale art. 443 şi/sau altor norme imperative, la încheierea procesului-verbal cu privire la contravenție cu seria/nr. 030241 din 16 decembrie 2023, motiv pentru care în ordinea art. 461 alin.(2) din același cod, întemeiat a dispus încetarea procesului contravențional în acest caz, pentru învinuirea adusă lui LECA Ivan, conform art. 128 alin.(2) din Codul contravențional.

Prin urmare, în circumstanțele de fapt și de drept enunțate, procesul-verbal cu privire la contravenție cu seria/nr. 030241 din 16 decembrie 2023, urmează a fi anulat, iar procesul contravențional intentat de către agentul constatator în privința lui LECA Ivan, pe semnele contravenției prevăzute art. 128 alin.(2) din Codul contravențional, urmează a fi încetat, din motiv că există alte circumstanțe care afectează în mod esențial fondul cauzei și acestea nu poate fi înlăturate de către instanța de judecată.

Astfel, Colegiul penal reține faptul că neconsemnarea, nu doar efectivă, dar și neconsemnarea veridică, completă a datelor și faptelor indicate la art. 443 Cod contravențional, fapt care afectează în mod esențial fondul cauzei și nu poate fi înlăturată de instanță, atrage nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenție, or o altă interpretare, având caracter extensiv-defavorabil, este interzisă potrivit art. 5 Cod contravențional. Deci, analizând conținutul procesului-verbal contestat sub aspectul legalității întocmirii sale, instanța de recurs reține că nu există o identitate deplină între descrierea circumstanțelor comiterii faptei contravenționale în raport cu încadrarea juridică.

Colegiul relevă că, dispozițiile Codului contravențional nu prevăd posibilitatea completării mențiunilor procesului-verbal de contravenție în faza judecării contestației. Mai mult, datele prezentate în fața instanței nu au fost supuse dezbaterii la momentul încheierii procesului-verbal, fapt care presupune din start încălcarea principiului contradictorialității.

11. Instanța de recurs, examinând aspectele relevate menționează, că procesul-verbal nu corespunde exigențelor art.443 Cod contravențional, agentul constatator admițând

omisiuni care atrag conform art.445 Cod Contravențional, nulitatea procesului verbal cu privire la contravenție, or a fost dată o încadrare juridică greșită a faptelor imputate contravenientului. Încălcările menționate nu au fost înlăturate de către agentul constatator la examinarea cauzei contravenționale şi respectiv acesta fiind nul nu poate fi pus la baza constatării vinovăției lui LECA Ivan.

Prin urmare, Colegiul penal conchide că agentul constatator a încălcat prevederile art. 443 din Codul contravenționale, or la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție, nu a respectat prevederile art. 443 alin. (1) lit. d), e) Cod contravențional, și în atare situație, omisiunile depistate în procesul-verbal cu privire la contravenție manifestate prin neconsemnarea datelor şi faptelor indicate în art. 443 Cod contravențional, determină, de rând cu încălcările constatate mai sus, nulitatea actelor procesuale întocmite în cazul dat şi încetarea procesului contravențional pornit în privința făptuitorului.

Concluzionând, instanța de recurs relevă că procesul-verbal contestat este lovit de nulitate, care poate fi invocată și din oficiu, or, legea contravențională prevede redactarea procesului-verbal cu privire la contravenție într-o anumită forma „*ad validitatem",* cu respectarea tuturor prescripțiilor legale de fond şi de formă, pentru încheierea sa valabilă, în scopul producerii efectelor juridice, pentru care a fost întocmit. În acest context, respectarea exigențelor legale prevăzute la art. 443 din Codul contravențional sunt impuse agentului constatator la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție prin prisma art. 445 din Codul contravențional.

Prin urmare, Colegiul penal conchide că la examinarea cauzei contravenționale, instanța va ține cont de rigorile art. 458 din Codul contravențional, care indică că, examinând cauza contravențională, instanța de judecată este obligată să determine, caracterul veridic al contravenției imputate, existenta cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei, vinovăția persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional, existenta circumstanțelor atenuante şi/sau agravante, necesitatea sancționării şi, după caz, caracterul sancțiunii contravenționale, alte aspecte importante pentru soluționarea justă a cauzei.

Prin prisma prevederilor ce guvernează speța dedusă judecății, instanța de recurs reiterează că, scopul legii contravenționale constă în apărarea drepturilor şi libertăților legitime ale persoanei, apărarea proprietății, ordinii publice, a altor valori ocrotite de lege, în soluționarea cauzelor contravenționale, precum şi în prevenirea săvârșirii de noi contravenții. Concomitent, instanța de recurs reține că procesul-verbal cu privire la contravenție și decizia de sancționare se bucură de prezumția de legalitate, prezumție care, la rândul său, se bazează pe prezumția de autenticitate şi de veridicitate, până în momentul în care această prezumție nu este răsturnată categoric.

De asemenea, CEDO, în speța Luka contra României a evidențiat că art. 6 implică faptul că deciziile instanțelor trebuie să precizeze în mod suficient motivele pe care se întemeiază, astfel încât să arate că părțile au fost ascultate şi să garanteze posibilitatea unui control public al administrării justiției. Altfel spus, art. 6 îi atribuie „instanței" obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor şi probelor părților, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora şi fără a fi înțeleasă ca implicând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk împotriva Țărilor de Jos, citată anterior, p. 19-20, pct. 59 şi 61). Curtea evidențiază că trebuie să se țină seama de relevanța şi incidența

argumentului sau motivului cu privire la care instanța nu s-a pronunțat la încheierea cauzei [Jahnke şi Lenoble împotriva Franţei (dec.),nr. 40490/98, CEDO 2001-IX; şi Dima împotriva României, 16 noiembrie 2006].

În susținerea poziției sale, instanța de recurs elucidează că, procesul-verbal de constatare și sancționare nu poate face dovada deplină, prin el însuși, a existenței faptei, a autorului acesteia și a vinovăției, acest proces-verbal, fiind doar actul prin care o persoană este acuzată de săvârșirea contravenției. Or, este esențial faptul că, prezumția de veridicitate a faptelor constatate de agent și consemnate în procesul-verbal nu are caracter absolut, mai ales în cazul în care din probele administrate de „acuzare" instanța nu poate fi convinsă de vinovăția „acuzatului", dincolo de îndoiala rezonabilă, cu atât mai mult în conjunctura în care, așa cum a fost stabilit în cauza pendinte, la materialele cauzei nu a fost anexată de către agentul constatator nici o probă întru confirmarea învinuirii aduse cet. LECA Ivan.

În conformitate cu jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, instanțele de judecată sunt obligate să demonstreze vinovăția inculpatului prin adoptarea unor soluții motivate. Lipsa motivelor reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil, în cazul în care instanțele judecătorești naționale se abțin de a da un răspuns special și explicit la cele mai importante întrebări, fără a-i oferi părții care le-a formulat posibilitatea de a ști dacă o anumită susținere a fost neglijată sau respinsă, acest fapt va fi considerat o încălcare a dreptului la un proces echitabil *(Ruiz Torija contra Spaniei, 09.12.1994, §29; Papon contra Franței (nr.2), dec., 15.12.2001; Boldea contra României, 15.02.2007, §30).*

Cu referire la situația analizată supra, în cadrul examinării recursului, Colegiul a fost în imposibilitate de a stabili elementele de bază în această cauză, care ar proba vinovăția lui LECA Ivan, în conjunctura în care, agentul constatator a admis omisiuni la întocmirea procesului verbal cu privire la contravenție, circumstanțe în care se remarcă lipsa dovezilor veridicității situației de fapt, reținute în procesul-verbal cu privire la contravenție contestat, astfel încât în favoarea contestatarului acționează principiul in *dubio pro reo,* or concluziile agentului constatator aferent vinovăției lui LECA Ivan în comiterea încălcării prevederilor art. 128 alin.(2) Cod contravențional, sunt nefondate, iar acuzarea formulată de agentul constatator nu se întemeiază pe careva probe certe și concludente, la materialele procesului contravențional nu au fost anexate probe materiale care ar confirma fapta incriminată de agentul constatator contravenientului, ceea ce echivalează cu neîndeplinirea obligației pozitive a agentului constatator de demonstrare a vinovăției contravenientului, or, simpla indicare a faptelor date în decizia cu privire la aplicarea sancțiunii contravenționale, nu poate temei de sancționare a persoanei.

12. În această ordine de idei, Colegiul penal subliniază că, deși procesul-verbal cu privire la contravenție și decizia de sancționare sunt acte administrative care emană de la o autoritate publică dotată cu competența de a constata și de a sancționa faptele contravenționale și se bucură de prezumția de legalitate, de autenticitate și de veridicitate, sancționare contravențională a persoanei trebuie să fie susținută prin probe substanțiale, din care ar rezulta componența de contravenție.

Astfel, instanța de recurs remarcă că vinovăția este unul din elementele constitutive a unei contravenții, care urmează a fi dovedită de agentul constatator, ori conform art. 7 Cod Contravențional persoana poate fi sancționată numai pentru contravenția în a cărei privință

este dovedită vinovăția sa, cu respectarea normelor prezentului cod. Tot în acest context, potrivit art. 375 Cod Contravențional, persoana acuzată de săvârșirea unei contravenții se consideră nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu este dovedită în modul prevăzut de prezentul cod. Nimeni nu este obligat sa dovedească nevinovăția sa. Concluziile despre vinovăția persoanei în săvârșirea contravenției nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate în condițiile prezentului cod se interpretează în favoarea persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional.

Potrivit principiul caracterului personal al răspunderii contravenționale prevăzut la art. 8 din Codul contravențional, persoana este supusă răspunderii contravenționale numai pentru fapte săvârșite cu vinovăție și numai persoana care a săvârșit cu intenție sau din imprudență o faptă prevăzută de legea contravențională, Colegiul penal constată omisiunea agentului constatator de a stabili corect și obiectiv elementele constitutive ale contravenției și a încadra juridic fapta, norma materială contravențională şi indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenitei în raport cu fapta contravențională, locul şi timpul săvârșirii ei, circumstanțele cauzei care au importanță pentru stabilirea faptelor şi consecințelor lor juridice, prin probe pertinente și concludente și respectiv, ajunge la concluzia că este ilegal a trage persoana la răspundere contravențională în temeiul unui proces-verbal care constată în mod arbitrar fapta comisă și încadrarea acestei fapte în temeiul normei speciale din Codul contravențional.

Colegiul reține că este inadmisibilă și contrară inclusiv principiilor consacrate de Legea contravențională la articolele 5, 7 și 8, întocmirea unui proces verbal în lipsa unui suport probator suficient, care urmează a fi cercetat în mod obiectiv conform art. 425 alin.(3) Cod contravențional, de către agentul constatator și care urmează să stea la baza formulării concluziei privind comiterea faptei în circumstanțe concrete, săvârșirea faptei de către contravenient, întrunirea a faptei comise de contravenient a tuturor elementelor constitutive a componenței de contravenție în baza căreia a fost încadrată juridic fapta, cât și lipsa circumstanțelor care înlătură caracterul contravențional al faptei, sau al răspunderii contravenționale.

Prin urmare, în speță, agentul constatator având obligația pozitivă în susținerea învinuirii, nu a convins dincolo de orice dubiu instanța că, prezumția relativă de care se bucură procesul-verbal de contravenție este pe măsură să tindă la sancționarea lui LECA Ivan, în lipsa altor probe care ar putea colabora între ele și în final consumarea raportului juridic de conflict.

De rând cu acest fapt, instanța de recurs reține că, potrivit legii, într-un proces contradictoriu, ține de obligațiunea organelor ce au întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție de a prezenta probele în susținerea celor indicate în acesta și de a întocmi procesul verbal cu privire la contravenție în conformitate cu prevederile art. 443 Cod Contravențional, iar instanța de judecată examinează cauza în baza probelor prezentate de părțile egale în drepturi, făcându-le analiza şi aprecierile respective. În asemenea circumstanțe Colegiul atestă o învinuire formală și nemotivată, fapt care inevitabil determină încetarea procesului contravențional.

În final, Colegiul alăturat instanței de judecată conchide că este necesară şi oportună doar decalarea nulității absolute a procesului-verbal cu privire la contravenție seria/nr.

030241 din 16 decembrie 2023, cu încetarea procesului contravențional, deoarece procesul-verbal contestat nu întrunește condițiile specificate de art. 445 din Codul contravențional și duce la nulitatea absolută a acestuia.

13. Se apreciază că instanța de fond a dat o apreciere corectă probelor, a ținut cont de cerințele art.457-458 Cod contravențional, care prevăd examinarea cauzei contravenționale sub toate aspectele, complet și obiectiv, clarificând circumstanțele ce au importanță pentru soluționarea justă a cauzei.

Conform prevederilor art.470 Cod contravențional, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute la art.466 Cod contravențional, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Nici un motiv din cele indicate în dispoziția normei cuprinse la art.467-468 Cod contravențional nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorilor de drept și care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei contestate.

Din lecturarea textului hotărârii adoptate și pronunțate asupra vinovăției făptuitorului pe faptul comiterii contravenției prevăzute de art. 128 alin.(2) Cod Contravențional, nu se reliefează împrejurarea că prima instanță a adus atingere art.6 CEDO, prin prisma motivării hotărârii judecătorești, or hotărârea cuprinde, circumstanțele constatate, probele pe care se întemeiază concluzia, norma contravențională în baza căreia este adoptată soluția, fiind dată în conformitate cu prevederile articolului 462 Cod contravențional.

Astfel, Colegiul Penal menționează că careva încălcări, sau abateri de la norma de drept, la emiterea încheierii, instanța de fond nu a admis, temeiurile invocate de recurent, neavând suport de fapt și de drept, or, nu era posibilă descoperirea și ridicarea probelor prin intermediul unei alte măsuri.

Prin urmare, Colegiul consideră că instanța de fond a pronunțat o hotărâre legală, întemeiată și motivată, iar în situația în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care infirmă/afirmă acuzația, permițând părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de apel poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță *(Hotărârea CEDO Garcia Ruiz versus Spania)*.

Colegiul penal reiterează că, argumentele aduse de către agentul constatator în susținerea cererii de recurs sunt declarative și neconfirmate prin probe pertinente care din punct de vedere al utilității nu coroborează între ele. Instanța de recurs subliniază că, recursul înaintat nu conține nici unul din temeiurile prevăzute de art.466 Cod contravențional pentru atacarea hotărârilor cu recurs, pentru a se repara erorile de drept, fiind indicat dezacordul cu hotărârea contestată fără a fi invocate careva argumente plauzibile, fapt ce constituie temei de respingere a recursului ca fiind nefondat, or, conform art.470 alin.(3) Cod contravențional, instanța de recurs judecă recursul în limitele temeiurilor pentru recurs, având dreptul, în afara temeiurilor invocate și cererilor formulate de recurent, să examineze și alte temeiuri fără a agrava situația contravenientului, circumstanțe care la caz nu se regăsesc.

14. Față de lucrul judecat de primă instanță, Colegiul Penal constată o motivare amplă și temeinică a încheierii pronunțate cu privire la circumstanțele concludente în raport cu cerințele formulate, astfel fiind în corespundere cu exigențele articolului 6 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale. Potrivit jurisprudenței

Curții Europene a Drepturilor Omului, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului argumentelor primei instanțe. În cazul în care instanța de fond și-a motivat soluția luată, arătând în mod concret la împrejurările care fundamentează
concluziile sale, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că, prima instanță a dat o apreciere corectă probelor administrate și a adoptat o hotărâre întemeiată, iar cererea de recurs este neîntemeiată, Colegiul penal ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de agentul constatator din cadrul Inspectoratului pentru Protecția Mediului, Ion BOTNARIUC și a menține Hotărârea Judecătoriei Hâncești (sediul Ialoveni) nr.4-218/2023 din 30 ianuarie 2024 fără modificări.

15. Conducându-se de prevederile art.473 alin.(1) pct.1) lit. c), 474 Cod contravențional, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău, -

D E C I D E :

Se respinge ca nefondat recursul declarat de agentul constatator din cadrul Inspectoratului pentru Protecția Mediului, Ion BOTNARIUC împotriva Hotărârii Judecătoriei Hâncești (sediul Ialoveni) nr.4-218/2023 din 30 ianuarie 2024, în cauza contravențională intentată prin procesul verbal cu privire la contravenție nr. 030241 din 16 decembrie 2023 în privința lui **LECA Ivan** în temeiul art. 128 alin.(2) Cod contravențional, și se menține fără modificări Hotărârea atacată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
Judecătorul **Oxana ROBU**

Judecătorii **Vitalie BUDECI**

Vladislav SCHIBIN